

Sygn. akt **I 1 C 380/22**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2022 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Sławomir Splitt

Protokolant: Jolanta Migot

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2022 r. w Gdyni na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.

przeciwko **Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W. na rzecz pozwanej **Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.** kwotę **1.817,00 złotych** (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt **I 1 C 380/22 upr.**

UZASADNIENIE

(wyroku z dnia 15 lipca 2022 roku)

Powódka (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. domagała się od pozwanej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. zapłaty kwoty 9.036,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 maja 2021 roku do dnia zapłaty.

Wartość przedmiotu sporu stanowiła łączna suma kosztów kredytu poniesionych przez kredytobiorcę w czasie faktycznego trwania umowy kredytowej, podlegających zwrotowi z tytułu sankcji kredytu darmowego.

Legitymację procesową powódka wywodziła z umowy cesji zawartej z konsumentem, a także udzielonego jej przez konsumenta pełnomocnictwa do złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego.

(pозew – k. 3-5v.)

Pozwana w przeciwie od nakazu zapłaty wniosła o oddalenia powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zarzuciła powódce brak legitymacji czynnej, w szczególności z uwagi na nieskuteczność pisemnego oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego. Termin do złożenia tego oświadczenia upłynął z dniem 10 września 2015 roku. Pozwana zaprzeczyła, aby zawarta z konsumentem umowa zawierała opisane w pozwie naruszenia ustawy o kredycie konsumenckim.

(sprzeciw – k. 30-42)

Stan faktyczny:

Dnia 18 lutego 2013 roku W. S. zawarł umowę o prowadzenie Indywidualnego Konta Spółdzielczego (IKS). W. S. zobowiązał się do przekazywania na IKS kwoty nie mniejszej niż 0,00 zł.

(dowód: umowa o prowadzenie IKS – k. 82-84, załącznik nr 2 – k. 85)

Dnia 16 kwietnia 2012 roku W. S. złożył do Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. w G. deklarację członkowską nr (...), zobowiązując się do przestrzegania przepisów obowiązującego statutu i regulaminu. Zobowiązał się do opłacenia wpisowego w kwocie 35,00 zł, wniesienia udziału w liczbie 1 oraz wpłacenia w terminie 6 miesięcy wkładu członkowskiego w wysokości 15,00 zł, a także zgodnie z § 10 pkt 3 statutu (...).

(dowód: deklaracja członkowska – k. 90)

Statut pozwanej przewiduje obowiązek posiadania przez każdego członka Kasy rachunku systematycznego oszczędzania i gromadzenia na nim co miesiąc oszczędności w zadeklamowanej wysokości zgodnie z Regulaminem Indywidualnych Kont Spółdzielczych.

(dowód: statut pozwanej – k. 91-101, regulamin IKS – k. 86-89)

Dnia 18 lipca 2013 roku doszło do zawarcia umowy pożyczki nr (...) pomiędzy pozwaną Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. w G. a W. S.. Umowa została zawarta na okres od dnia 18 lipca 2013 do dnia 12 marca 2020 roku. Całkowita kwota kredytu wynosiła 60.000,00 zł. Oprocentowanie kredytu było zmienne i w dniu zawarcia umowy wynosiło 13,5 % w skali roku. Za cel umowy wskazano dowolny cel konsumpcyjny. Pożyczka miała zostać wypłacona na wskazany w umowie rachunek.

W ust. 12 umowy określono rzeczywistą roczną stopę oprocentowania kredytu na 20,09 % oraz całkowitą kwotę do spłaty w dniu zawarcia umowy na 98.776,65 zł wraz z podaniem założeń, w oparciu o które ją wyliczono:

- a) wyliczenie (...) zostało dokonane przy uwzględnieniu terminu trwania umowy oraz całkowitego kosztu kredytu, o jakim mowa w pkt 17. umowy,
- b) umowa pożyczki będzie obowiązywać przez czas, na jaki została zawarta oraz że kasa i pożyczkobiorca wypełnią zobowiązania wynikające z umowy w terminach określonych w umowie,
- c) pożyczka wypłacona została zgodnie z umową, a kwoty rat będą spłacane zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy,
- d) datą początkową będzie datą wypłaty pożyczki,
- e) odstępy czasu pomiędzy datami używanymi w obliczeniach przyjęto według rzeczywistych terminów płatności rat uwzględniając różną liczbę dni pomiędzy spłatami wynikającą z różnej liczby dni miesiąca,
- f) wynik podaje się z dokładnością do co najmniej jednego miejsca po przecinku (...).

Szacowany całkowity koszt kredytu określono w punkcie 17. umowy na kwotę 38.776,65 zł, a szacunkową wartość odsetek w punkcie 18. umowy na 31.152,65 zł. Prowizja za udzielenie pożyczki wynosiła 3.600,00zł. Oprócz niej pożyczkobiorca został obciążony opłatą przygotowawczą w kwocie 40,00 zł. Pożyczkobiorca zobowiązany był także do zapłaty kwoty 3.984,00 zł tytułem przystąpienia do grupowego ubezpieczenia WALOR. W punkcie 30. umowy wskazano, że pożyczkobiorca ma prawo w każdym czasie do spłaty całości lub części pożyczki przed terminem określonym w umowie, poprzez dokonanie spłaty w kasie osobiście lub na wskazany w umowie rachunek pożyczkowy. W przypadku spłaty pożyczki przed terminem określonym w umowie, w braku odmiennej dyspozycji pożyczkobiorcy dokonane wpłaty zostaną zaliczone na poczet spłaty kapitału w taki sposób, że wpłata zostanie przeznaczona w

pierwszej kolejności na poczet najbliższej wymagalnej raty w kwocie odpowiadającej jej wysokości pomniejszonej o odsetki za okres od dnia dokonania wcześniejszej spłaty do dnia wymagalności raty oraz w dalszej kolejności na spłatę kapitału (szczegółowy sposób zaliczeń wskazano w umowie). Postanowiono również, że pożyczkobiorca poprzez złożenie oświadczenia stanowiącego załącznik nr 5 do umowy może złożyć odmienną dyspozycję spłaty. Rozliczenie z pożyczkobiorcą z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu nastąpi w terminie 14 dni od dokonania spłaty. W punkcie 29. umowy pożyczki wskazano, że pożyczkobiorca ma prawo do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od zawarcia umowy bez podania przyczyny. Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy stanowił załącznik nr 4 do umowy. Umowa zawarta została według wzorca umownego stosowanego przez pozwaną oznaczonego jako „P/U/ (...)/1.4”.

(dowód: umowa – k. 9-11v., harmonogram – k. 76-77)

Zgodnie z § 14 ust. 1 pkt 3 Regulaminu (według wzoru: P/R/P.-Kr-K./2.8) wypłata pożyczki/kredytu następowała m.in. po zapłacie należnych prowizji i opłat.

(dowód: regulamin – k. 73-75)

Pozwana wypłaciła na rachunek pożyczkobiorcy kwotę 60.000,00 zł, jednocześnie (o tej samej godzinie 09:35) pobierając kwotę prowizji w wysokości 3.600,00 zł.

(dowód: zestawienie operacji – k. 69-72)

Dnia 10 września 2014 roku pożyczkobiorca dokonał całkowitej spłaty pożyczki.

(bezsporne)

Dnia 28 sierpnia 2020 roku W. S. zawarł z powódką umowę cesji wierzytelności pieniężnej wynikającej z wyżej opisanej umowy, przysługującej mu w stosunku do kredytodawcy udzielającego kredytu, obejmującą w szczególności wierzytelność o zwrot wszelkich nienależnie pobranych opłat i kosztów oraz o zwrot kosztów w związku z wcześniejszą spłatą ww. kredytu konsumenckiego oraz ze wszystkimi związanymi z tymi wierzytelnościami prawami (m.in. odsetkami za zwłokę i opóźnienie).

(dowód: umowa cesji nr (...) – k. 13-14)

Pozwana dokonała całkowitego rozliczenia pożyczki (zwrotu kosztów pożyczki proporcjonalnie do okresu, w jakim umowa obowiązywała – art. 52 u.k.k.) dnia 8 września 2020 roku.

(dowód: potwierdzenie wykonania przelewu – k. 15)

W. S. w nieustalonym miejscu i czasie udzielił powódce pełnomocnictwa do złożenia w jej imieniu oświadczenia wynikającego z art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim.

(dowód pełnomocnictwo – k. 18, zawiadomienie o przelewie wierzytelności – k. 19)

Pismem z dnia 10 maja 2021 roku powódka – w imieniu W. S. – złożyła pozwanej oświadczenie o skorzystaniu z sankcji tzw. kredytu darmowego na podstawie art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim w odniesieniu do wyżej opisanej umowy. Jednocześnie powódka wezwała pozwaną do zapłaty łącznie kwoty 9.036,91 zł – w terminie nie dłuższym niż 7 dni.

(dowód: oświadczenie – k. 16-17, potwierdzeniem nadania – k. 21-22)

Pismem z dnia 18 maja 2021 roku pozwana odmówiła.

(dowód: pismo z dnia 18.05.2021r. – k. 112-116)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy – zasadniczo niesporny – stan faktyczny Sąd ustalił po rozważeniu całego zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego w postaci dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony.

Oceniając zebrany materiał dowodowy Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować autentyczność przedstawionych przez strony dokumentów. Zważyć bowiem należało, że żadna ze stron nie podniosła w toku niniejszego postępowania zarzutów co do autentyczności tych dokumentów, a nadto wymienione powyżej dokumenty zostały podpisane i nie noszą żadnych znamion podrobienia czy przerobienia. Podobnie sytuacja miała się do kopii dokumentów, które jako niekwestionowane w ramach swobodnej oceny dowodów uznano za wiarygodne. Dodatkowo, Sąd miał na uwadze, że żadna ze stron nie zaprzeczyła, że osoby podpisane pod wyżej wskazanymi dokumentami lub ich kopiami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

Podstawę prawną powództwa stanowił art. 410 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Jak stanowi ten ostatni, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Przepis ten stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Z kolei kwestią prejudycjalną w niniejszej sprawie była ocena, czy konsument złożył oświadczenie w trybie art. 45 ust. 1 u.k.k. o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego, a także czy mogło być skuteczne po przelewie wierzytelności wynikającym z zawartej z pozwaną umowy kredytowej.

Jak stanowi art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Zważyć jednak należało, że na dzień zawierania umowy wyżej wskazany przepis nie zawierał możliwości skorzystania z sankcji kredytu darmowego w razie naruszenia art. 33a i art. 36a-36c u.k.k. Sankcja kredytu darmowego polega zatem na uprawnieniu konsumenta do spłaty kredytu bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy. Art. 45 u.k.k. implementuje art. 23 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U.UE L z dnia 22 maja 2008 r.), który nakazuje stosowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszących sankcji, mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z tą dyrektywą.

W tej sytuacji w pierwszej kolejności rozważyć należało zarzut legitymacji procesowej powódki. Legitymacja procesowa jest przesłanką materialnoprawnej skuteczności powództwa i oznacza wynikające z przepisów prawa materialnego uprawnienie do wystąpienia w danym procesie w charakterze powoda (legitymacja procesowa czynna) oraz pozwanego (legitymacja procesowa bierna). Legitymacja procesowa jest przy tym pozytywną przesłanką jurysdykcyjną, podlegającą ocenie na podstawie przepisów prawa materialnego, zatem jej ewentualny brak skutkuje oddaleniem powództwa. Legitymacja czynna powódki miała wynikać z cesji wierzytelności tj. z art. 509 § 1 k.c., zgodnie z którym wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Sąd uznał, że na podstawie umowy cesji wierzytelności konsument przeniósł na powódkę także wierzytelności przysługujące, a powstanie wierzytelności z art. 45 ust. 1 u.k.k. zależało od skutecznego złożenia oświadczenia o skorzystaniu z przewidzianego przepisem uprawnienia.

Sąd zważył, że art. 45 u.k.k. jest przepisem o charakterze sankcyjnym, wysoce restrykcyjnym wobec kredytodawców i dlatego nie może być poddany wykładni rozszerzającej. Celem sankcji kredytu darmowego jest pozbawienie kredytodawcy prawa do pobierania odsetek i innych opłat określonych w umowie z tytułu udzielonego kredytu za naruszenie obowiązków informacyjnych. Sankcja ta w daleko idący sposób modyfikuje treść stosunku prawnego łączącego kredytodawcę z konsumentem na niekorzyść tego pierwszego. Co do zasady zatem przepisy sankcjonujące dane postępowanie powinny być możliwie ściśle interpretowane nie pozwalając na pojawienie się obszarów niepewności prawnej.

Zgodnie z przepisem art. 45 ust. 5 u.k.k. uprawnienie do skorzystania z sankcji kredytu darmowego wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy. Ustawodawca nie sprecyzował, co rozumie pod pojęciem „wykonania” umowy, co doprowadziło do powstania różnych interpretacji tego terminu w orzecznictwie sądów powszechnych. Pojawiła się koncepcja, w myśl której moment, od którego zaczyna biec roczny termin na wygaśnięcie uprawnienia konsumenta do złożenia oświadczenia o sankcji kredytu darmowego, oznacza przede wszystkim stan, w którym wszelkie zobowiązania obu stron umowy o kredyt konsumencki zostały w pełni wykonane, nie można odnosić tego wyłącznie do wykonania zobowiązania po stronie kredytodawcy. Nie ma przy tym znaczenia, czy zostały one wykonane w terminie, dobrowolnie, czy też przymusowo, np. w drodze egzekucji komorniczej. Należy przy tym zaznaczyć, że chodzi tutaj o zobowiązania określone treścią umowy o kredyt konsumencki bez uwzględnienia skutków sankcji kredytu darmowego (por. wyrok Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 28.09.2017r., sygn. akt I C 531/17, LEX nr 2374797 i wyrok Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 07.07.2017r., sygn. akt X C 615/17, LEX nr 2491273).

Zgodnie z inną koncepcją zwrot „wykonanie umowy” użyty w art. 45 ust. 5 u.k.k., od którego zaczyna biec roczny termin na wygaśnięcie uprawnienia konsumenta do złożenia oświadczenia o sankcji kredytu darmowego, oznacza dzień wykonania umowy przez pożyczkodawcę, czyli dzień przekazania kwoty pożyczki. Przemawiać ma za tym fakt, że w przeciwnym wypadku unicestwiony byłby cel tego przepisu. Ma on za zadanie ograniczyć uprawnienie konsumenta krótkim terminem prekluzyjnym, tak aby ustabilizować stosunek prawny i aby pożyczkodawca nie pozostawał w nieskończoność w niepewności co do zakresu swojej wierzytelności. Gdyby zaś wygaśnięcie uprawnienia zależało od wykonania umowy przez pożyczkobiorcę (konsumenta), mógłby on przez jej celowe niewykonanie odwlekać upływ tego terminu. Niedopuszczalne jest, aby jedna ze stron stosunku prawnego mogła według własnej woli regulować rozpoczęcie biegu (por. wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13.06.2018r., XIV C 1375/17, LEX nr 2515155).

W ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę termin, o którym mowa w art. 45 ust. 5 u.k.k. rozpoczyna swój bieg z chwilą wykonania umowy przez kredytobiorcę, a zatem z chwilą całkowitej spłaty kredytu czy pożyczki. Nie ma podstaw do przyjęcia, że ustawodawca miał na myśli wyłącznie wykonanie umowy ze strony pożyczkodawcy. Interpretacja taka byłaby niekorzystna dla konsumenta, zwłaszcza w sytuacji, gdy spłata kredytu na mocy umowy zostaje odroczone w czasie na kilka lat. Z chwilą wypłaty kredytu umowa zostaje wykonana tylko przez jedną jej stronę, ale wciąż nie zostaje wykonana przez konsumenta. O stanie „wykonania” umowy można mówić dopiero wtedy, gdy obie strony wywiążą się z głównych obowiązków z niej wynikających – czyli kredytodawca kredyt wypłaci, a kredytobiorca go spłaci. Moment, w którym dochodzi do całkowitej spłaty kredytu jest dla kredytobiorcy zawsze znany i łatwy do ustalenia i jednocześnie prowadzi do wygaśnięcia roszczeń kredytodawcy w stosunku do kredytobiorcy. W ocenie sądu od tej chwili należy liczyć termin do złożenia prawokształtującego oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego. Omawiany termin ma charakter prekluzyjny i jest dość krótki – roczny. W przekonaniu Sądu ratio legis takiego uregulowania sprowadza się do konieczności uniknięcia stanu niepewności prawnej po stronie kredytodawcy co do tego czy może, czy też nie może liczyć na zysk związany z zawartą umową. Ponieważ przepis, jak zaznaczono na początku, ma charakter bardzo restrykcyjny w stosunku do kredytodawców i stanowi wyjątek od reguły odpłatności umów kredytowych. Musi być on również interpretowany ściśle i restrykcyjnie. Dlatego nie można uwzględnić argumentacji strony powodowej, jakoby termin do złożenia oświadczenia woli o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego nie rozpoczął biegu, ponieważ pozwany nie zwrócił kredytobiorcy proporcjonalnej części prowizji w związku z wcześniejszą spłatą kredytu w myśl art. 49 u.k.k. Należy zauważyć, że kredytobiorca spłacił kredyt w 2014 roku, a oświadczenie z art. 45 ustawy złożono w 2020 roku. Przy przyjęciu interpretacji powódki, kredytobiorca mógłby dowolnie wydłużać sobie termin do złożenia wskazanego oświadczenia oczekując na zwrot proporcjonalnej części prowizji, ale jednocześnie nie podejmując żadnych działań w kierunku uzyskania tego zwrotu, w szczególności, nie wzywając kredytodawcy do zapłaty. Wówczas dochodziłoby do łatwego obejścia przepisu, który w swym założeniu ma być restrykcyjny i wprowadzać krótki, nieprzywracalny i prowadzący do wygaśnięcia roszczenia termin na złożenie oświadczenia. Poza tym, należy zauważyć, że obowiązek zwrotu odpowiedniej części kosztów kredytu w razie jego wcześniejszej spłaty wynika nie bezpośrednio z umowy, ale z ustawy o kredycie konsumenckim (art. 49).

Z tych względów Sąd uznał, iż oświadczenie pożyczkobiorcy o skorzystaniu z uprawnienia przewidzianego art. 45 u.k.k. zostało wniesione po upływie terminu, o którym mowa w art. 45 ust. 5 u.k.k. i z tego względu jest niezasadne i jako takie zostało oddalone.

Jednocześnie w ocenie Sądu należy uznać powyższy termin za termin najpóźniejszy – jako termin początkowy do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie sankcji kredytu darmowego.

Niezależnie od powyższych argumentów, badając sprawę, Sąd wziął pod rozwagę zarzuty związane z przedmiotową umową pożyczki.

Na wstępie należy zaznaczyć, że ocena zgodności kwestionowanej w pozwie umowy pożyczki z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim musi być przeprowadzona z uwzględnieniem wersji ustawy obowiązującej w dacie zawarcia umowy (Dz.U. 2011 Nr 126, poz. 715), a nie wersji ustawy obowiązującej obecnie.

Powódka zarzucała, że umowa pożyczki narusza przepis art. 30 ust. 1 pkt 4 u.k.k. poprzez nieprawidłowe wskazanie całkowitej kwoty kredytu w takiej wysokości, która nie została udostępniona (faktycznie przekazana kredytobiorcy). Kredytobiorca uwzględnił bowiem w tej kwocie koszty, które kredytobiorca musiał ponieść m.in. prowizję za udzielenie kredytu, które to koszty zostały skredytowane. Z tym zarzutem wiązał się zarzut naruszenia art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k. poprzez wskazanie błędnej rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania oraz całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta, co wynikać miało z definicji art. 5 ust. 10 u.k.k. a definiującego stopę oprocentowania kredytu. Powódka zarzucała także, że umowa pożyczki narusza przepis art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k., który stanowi, że umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać informację o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie.

Zgodnie z art. 5 pkt 7 wyżej cytowanej ustawy całkowita kwota kredytu stanowi sumę wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Dopiero ustawą o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami z dnia 23 marca 2017 roku (Dz.U. z 2017 r. poz. 819 ze zm.) doprecyzowano powyższą definicję wskazując, że całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt.

Zdaniem Sądu pozwana w sposób prawidłowy ustaliła całkowitą kwotę kredytu. Postawiła do dyspozycji konsumenta całkowitą kwotę pożyczki określoną w umowie w kwocie 60.000 zł. W dalszej kolejności doszło do przelewu, na skutek którego konsument uiścił na rzecz pozwanej prowizję. Konsument obowiązany był do uiszczenia na rzecz pozwanej prowizji z tytułu udzielenia m.in. pożyczki, jednakże umowa nie przewidywała pokrycia prowizji poprzez odliczenie wskazanej sumy pieniężnej od całkowitej kwoty kredytu. Konsument był uprawniony do dokonania zapłaty wskazanej sumy środkami pochodzącymi z dowolnego źródła. Bez znaczenia pozostaje fakt, czy konsument posiadał inne środki na poczet zapłaty kosztów pożyczki. Kwota rzeczywiście udzielona konsumentowi opiewała na 60.000,00 zł i taka kwota została uznana na rachunku konsumenta prowadzonym przez pozwaną. Nie zmienia tej oceny fakt, że w myśl § 14 ust. 1 pkt 3 Regulaminu wypłata kredytu miała nastąpić po zapłacie należnych prowizji i opłat.

Zdaniem Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę skoro w umowie określono przeznaczenie pożyczki na dowolny cel konsumpcyjny – konsumentowi przysługiwała pełna swoboda w zakresie wykorzystania sumy postawionej do jego dyspozycji. Zapłata na rzecz pożyczkodawcy oznaczonej kwoty stanowiącej równowartość prowizji pozostaje bez znaczenia jurydycznego dla stwierdzenia, że uprzednio pozwana wypłaciła konsumentowi kwotę będącą przedmiotem umowy pożyczki. Uiszczenie prowizji ze środków pochodzących z pożyczki nie może skutkować uznaniem, że pozwana naliczała odsetki od należnej jej prowizji. Pozwana naliczała odsetki od kwoty stanowiącej równowartość prowizji w ramach całkowitej sumy kredytu postawionej do swobodnej dyspozycji konsumenta. Brak jest zatem podstaw

do przyjęcia, aby pozwana pobierała odsetki od prowizji, która została poniesiona przez konsumenta, nawet jeśli faktycznie pochodziła ze środków udzielonej pożyczki. Ocena stanu faktycznego byłaby odmienna, gdyby pozwana zastrzegła wyraźnie w umowie pobranie od konsumenta sumy prowizji z kwoty pożyczki. Umowa nie wskazywała źródła finansowania prowizji ani nie nakładała obowiązku jej uiszczenia z kwoty pożyczki postawionej do dyspozycji konsumenta. W pierwszej kolejności doszło do zapłaty wskazanej kwoty na rzecz konsumenta, który następnie dokonał zapłaty prowizji.

Oceniając dalsze zarzuty Sąd uznał, że wysokości opłat zostały szczegółowo określone w tabeli prowizji i opłat stanowiącej załącznik nr 3 do umowy – załącznik stanowił integralną część umowy. Brak jest podstaw do uznania, aby wysokość opłat była zawarta w regulaminie. W pkt 20. umowy określono warunki zmiany kosztów i opłat. Nadto w pkt 22. umowy określono opłaty za czynności windykacyjne.

Kolejnym zarzutem powódki było naruszenie w umowie art. 30 ust. 1 pkt. 16 u.k.k, który stanowi, że umowa powinna określać prawo konsumenta do spłaty kredytu przed terminem. Według powódki w treści umowy nie określono procedury i warunków, na jakich koszty kredytu mogą ulec zmianie. Zarzut ten jest niezrozumiały, zwłaszcza, że ustawa w zacytowanym przepisie wymaga wyłącznie zawarcia informacji o prawie konsumenta do wcześniejszej spłaty kredytu i taka informacja w umowie została zawarta. Ustawa nie nakładała na kredytodawcę obowiązku zawierania w umowie szczegółowych informacji takich, jak procedura i warunki, na jakich mogą ulec zmianie koszty kredytu. Zważyć należało także, że umowa została zawarta w 2013 roku, natomiast zagadnienie zwrotu proporcjonalnej części prowizji w takim przypadku pozostawało kwestią sporną w orzecznictwie. Wystarczy wskazać, że powódka powołuje się na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 roku sprawie o sygn. akt C-383/18 oraz na uchwałę Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 45/19 z dnia 12 grudnia 2019 roku.

Kolejnym zarzutem powódki było sformułowanie umowy w taki sposób, że zawarta w pkt 29. umowy informacja o prawie odstąpienia do umowy sugeruje, że oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone wyłącznie na formularzu stanowiącym załącznik do umowy. Zarzut ten nie był zasadny. Ustawa wymagała od kredytodawcy, aby zawarł w umowie pouczenie o prawie kredytobiorcy do odstąpienia umowy. Taką informację umowa niewątpliwie zawierała. Fakt dołączenia do umowy załącznika w postaci oświadczenia o odstąpieniu od umowy w żaden sposób nie narusza ustawy, a wręcz może być uznany jako gest ułatwiający konsumentowi odstąpienie od umowy w postaci dołączenia do niej gotowego do podpisania druku.

Zarzut naruszenia art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k. powódka wiązała także z brakiem wskazania warunku determinującego zmianę kosztów kredytu w sytuacji skorzystania z sankcji kredytu darmowego. Natomiast z treści wskazanego przepisu nie wynika obowiązek zamieszczania treści art. 45 ust. 1 u.k.k. w treści umowy.

Według powódki, pożyczkobiorca nie został poinformowany w treści umowy o dodatkowym koszcie w postaci comiesięcznej składki członkowskiej. Zarzut ten jest w ocenie sądu bezzasadny, ponieważ opłata ta nie była elementem umowy pożyczki, a wiązała się z członkostwem pożyczkobiorcy w (...). Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych celem kas, z zastrzeżeniem art. 13aa, jest gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielanie im pożyczek i kredytów, przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych oraz wykonywanie dystrybucji ubezpieczeń na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 grudnia 2017 roku o dystrybucji ubezpieczeń. Zgodnie z art. 25 ustawy o (...) kasa tworzy fundusz oszczędnościowo-pożyczkowy będący w dyspozycji kasy, powstający z wkładów członkowskich, o których mowa w art. 12 oraz gromadzonych przez członków oszczędności. Zgodnie z art. 36 ustawy o (...) zasady udzielania pożyczek oraz ich spłaty określa statut kasy. Statut pozwanego w § 10 ust. 1 pkt. 3 obowiązkiem każdego członka kasy jest posiadanie rachunku systematycznego oszczędzania i gromadzenie na nim co miesiąc oszczędności w zadeklarowanej kwocie, stosownie do regulaminu indywidualnych kont spółdzielczych. Wskazana w harmonogramie spłat kwota stanowiła opłatę członkowską. Niewątpliwie zatem konsument o obowiązku uiszczenia tej opłaty wiedział, wynikała ona z innej, wcześniej zawartej przez niego umowy z pozwaną. W świetle ustawy o (...) to właśnie z oszczędności swoich członków pozwana może udzielać im (i tylko im) pożyczek. Członkostwo konsumenta w kasie prowadzonej przez pozwaną było

zatem warunkiem koniecznym dla uzyskania pożyczki, a z członkostwem tym wiązało się ponoszenie określonych opłat, o których pożyczkobiorca niewątpliwie wiedziała.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności, tj. sprekludowanie oświadczenia o skorzystaniu z uprawnienia przewidzianego w art. 45 u.k.k., a także niezasadności zarzutów dotyczących przedmiotowej umowy, powództwo okazało się bezzasadne i jako takie w punkcie 1. wyroku podlegało oddaleniu na podstawie art. 410 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. a contrario.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.) i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu obciążył powódkę całością poniesionych przez pozwaną kosztów procesu, na co składały się: opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa (17,00 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego w stawce minimalnej (1.800,00 zł). Na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. od zasądzonej kwoty należały się odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.